

Fővárosi Ítéltábla

8.Fkf.12/2017/20.sz.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2017. május 10. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt fk. és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 2016. szeptember 27. napján kihirdetett 7.Fk.31/2015/110. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett fk. I. r., II. r., (született) III. r., IV. r., VI. r., VII. r. és (született) VIII. r. vádlottak tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

IV. r. vádlott esetében a Váci Járásbíróság 2.B.397/2012/9. számú határozatával alkalmazott próbára bocsátás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi. E vádlottal szemben a halmazati büntetést a bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette, bűnsegédként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete, társtettesként elkövetett rongálás vétsége, társtettesként elkövetett rongálás büntette, társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette, és társtettesként elkövetett garázdaság büntette miatt tekinti kiszabottnak.

Az eljárás során felmerült 2.927.932 forint bűnügyi költségből fk. I. r. vádlott 109.288 (egyszázkilencezer-kettőszáznyolcvannyolc) forintot, II. r. vádlott 323.684 (háromszázhuszonháromezer-hatszáznyolcvannégy) forintot, III. r. vádlott 244.918 (kettőszáznegyvennégyezer-kilencszáztizennyolc) forintot, IV. r. vádlott 15.424 (tizenötezer-négyszázhuszonnégy) forintot, VI. r. vádlott 129.963 (egyszázhuszonkilencezer-kilencszázhatvanhárom) forintot, VII. r. vádlott 11.338 (tizenegyezer-háromszázharmincnyolc) forintot, VIII. r. vádlott 11.338 (tizenegyezer-háromszázharmincnyolc) forintot köteles az állam részére megfizetni. A felmerült bűnügyi költségből 1.715.370 (egymillió-hétszázötvenháromezer-háromszázhatvan) forintot az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 85.000 (nyolcvanötezer) forint bűnügyi költség merült fel, melyet az állam visel.

Indokolás

A törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével fk. I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében, mint tártstettest (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés), testi sértés büntetékének kísérletében, mint tártstettest (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés), 2 rendbeli rongálás vétségében, mint tártstettest (Btk. 371. § (1) és (2) bekezdés a) pont), magánlaksértés büntetében, mint tártstettest (Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c-d) pont, (4) bekezdés), és garázdaság büntetében, mint tártstettest (Btk. 339. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont). Ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 1 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságáról. Megállapította, hogy e vádlott a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

II. r. és sz. III. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében, mint tártstettest (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés), testi sértés büntetékének kísérletében, mint tártstettest (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés), 2 rendbeli rongálás vétségében, mint tártstettest (Btk. 371. § (1) és (2) bekezdés a) pont), magánlaksértés büntetében, mint tártstettest (Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c-d) pont, (4) bekezdés), kiskorú veszélyeztetésének büntetében ((Btk. 208. § (1) bekezdés) és garázdaság büntetében, mint tártstettest (Btk. 339. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont). Ezért őket halmazati büntetésül személyenként 1 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását mindkét vádlott esetében 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsáthatóságukról.

IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében, mint bűnsegédet (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés), testi sértés büntetékének kísérletében, mint bűnsegédet (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés), rongálás vétségében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (2) bekezdés a) pont), rongálás büntetében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (3) bekezdés a) pont), magánlaksértés büntetében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 176. § (1) és (2) bekezdés c-d) pont, (4) bekezdés), és garázdaság büntetében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 271. § (1) és (2) bekezdés a) pont). A Váci Járásbíróság 2.B.397/2012/9. számú határozatával alkalmazott próbára bocsátást e vádlott vonatkozásában megszüntette. Emiatt halmazati büntetésül 450 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 500 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 225.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

VI. r., VII. r., sz. VIII. r. és sz. IX. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében, mint bűnsegédet (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés), testi sértés büntetékének kísérletében, mint bűnsegédet (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés), rongálás vétségében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (2) bekezdés a) pont), rongálás büntetében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (3) bekezdés a) pont), magánlaksértés büntetében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 176. § (1) és (2) bekezdés c-d) pont, (4) bekezdés), és garázdaság büntetében, mint tártstettest (1978. évi IV. törvény 271. § (1) és (2) bekezdés a) pont). Emiatt VI. r. és VII. r. vádlottakat halmazati büntetésül 400 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 400 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 160.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

sz. VIII. r. vádlottat halmazati büntetésül 400 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 250 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 100.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

sz. IX. r. vádlott vonatkozásában a Váci Járásbíróság 2.B.397/2012/9. számú határozatával alkalmazott próbára bocsátást megszüntette. E vádlottat halmazati büntetésül 450 napi tétel

pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 500 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 225.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

X.r. és Fk. XI.r. vádlottakat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében, mint társtettet (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés), testi sértés büntetének kísérletében, mint bűnsegédet (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés), rongálás vétségében, mint társtettet (1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (2) bekezdés a) pont), rongálás büntetében, mint társtettet (1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (3) bekezdés a) pont), magánlaksértés büntetében, mint társtettet (1978. évi IV. törvény 176. § (1) és (2) bekezdés c-d) pont, (4) bekezdés), és garázdaság büntetében, mint társtettet (1978. évi IV. törvény 271. § (1) és (2) bekezdés a) pont).

Ezért X. r. vádlottat halmazati büntetésül 500 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 500 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 250.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

Fk. XI. r. vádlottat 2 évre próbára bocsátotta. Megállapította, hogy e vádlott a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

Kötelezte a vádlottakat, hogy egyetemlegesen fizessenek meg magánfél részére kártérítés címén 122 490 forintot, magánfél részére pedig 291 481 forintot, valamint ezen összegek után az államnak járó illetéket.

Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről, valamint kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség egy részének megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész fk. I. r. vádlott javára jelentett be fellebbezést, a végrehajtási fokozat módosítása végett.

Fk. I. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, II. r. és III. r. vádlottak és védőik felmentés, IV. r. vádlott és védője felmentés végett és a tényállás téves megállapítása miatt, VI. r. és VII. r. és VIII. r. vádlottak és védőik felmentés végett éltek jogorvoslattal.

IX. r., X. r., fk. XI. r. vádlottak esetében az ítéletet valamennyi fellebbezésre jogosult tudomásul vette, így az vonatkozásukban első fokon jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.1199/2016/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést visszavonta. Indítványozta II. r. és III. r. vádlottak vonatkozásában a személyi körülményeikre nézve nyilvános ülésen történő meghallgatásukat, és ennek eredményeként a tényállás erre vonatkozó részének pontosítását, érdemben az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a Be. 361. § (1) bekezdése alapján, nyilvános ülésen bírálta el, melyen a fellebbezéssel érintett vádlottak nem jelentek meg.

A nyilvános ülés megtarthatóságával kapcsolatban - figyelemmel a védőnek az eljárási cselekmény elhalasztására irányuló indítványára - az ítélet tábla a következőkre mutat rá.

IV. r. vádlott védője az ítélet táblához a nyilvános ülés napját megelőző második napon - 2017. május 8-án - érkezett 19. sorszámú beadványában bejelentette, hogy IV. r. vádlottnak vesekövére tekintettel nagy fájdalmai vannak és lázas állapotú fekvő beteg, így a május 10-i nyilvános ülésen személyesen megjelenni nem tud, azonban a nyilvános ülésen részt kíván venni. Erre tekintettel kérte a nyilvános ülés elhalasztását és új határnap kitűzését. A vádlott betegségének igazolására egy, Dr. főorvos által kiállított leletet csatolt be, melyen azonban dátum nem található.

Az ítélet tábla a védői indítványt elutasította, melynek indoka a következő.

A másodfokú eljárásban a törvény a bizonyításhoz fűzi a terhelt jelenlétét garanciális követelményként. A másodfokú eljárásban bizonyítás a Be. 363. § (2) bekezdés a) pontja alapján kizárólag tárgyaláson folytatható, ekként a tárgyalás a terhelt távollétében általában nem tartható meg. Törvényi kivételt csak az képez, ha a szabályszerűen megidézett terhelt előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, vagy a terhére fellebbezést nem jelentettek be, azaz az ügyben súlyosítási tilalom áll fenn [Be. 365. § (1) bekezdés]. Az ügyek másodfokú elbírálásának általános ügyintézési formája azonban nem a tárgyalás, hanem a Be. 361. § (1) bekezdésében szabályozott nyilvános ülés. A nyilvános ülésen bizonyítás nem folytatható, az esetleges megalapozatlanság kiküszöbölése - a felmentés esetét kivéve, eltérő tényállás megállapítását eredményezve - csak az iratok tartalma alapján, vagy ténybeli következtetés útján lehetséges. Ekként a nyilvános üléses ügyelintézési formában nem állnak fenn azok a garanciális követelmények, amelyek a terhelt jelenlétét szükségessé teszik. A kifejtettek értelmében kötelező védelem esetén a védő mellőzhetetlen részvétele mellett [Be. 361. § (3) bekezdés] a Be. 362. § (3) bekezdése a szabályszerűen megidézett terhelt távollétében is lehetővé teszi a nyilvános ülés megtartását. A nyilvános ülés megtartásának mindössze egyetlen törvényi feltétele van, a terhelt szabályszerű idézése. Ha erre sor kerül, a terhelt részvételi joga biztosított, következőképp a törvény szerint az ügy nyilvános ülésen a terhelt távollétében is elbírálnak, függetlenül attól, hogy terhére jelentettek-e be fellebbezést, bejelentette-e a terhelt a nyilvános ülésről való távolmaradását, vagy a távolmaradásának előzetes bejelentése mellett, akár méltányolható indokra hivatkozással is kérte-e a terhelt a másodfokú nyilvános ülés elhalasztását és új hatánap kitűzését. A nyilvános ülés az eljárási szabályok megsértése nélkül megtartható akkor is, ha a terhelt betegségére hivatkozva kéri annak elhalasztását (Kúria Bfv.III.1093/2014/8.).

Hasonlóan foglalt állást a Kúria a Bfv.II.1260/2015. számú ügyben, melyben megállapította, hogy a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében akkor is megtartható szabályosan a nyilvános ülés, ha kórházi kezelése miatt nem tudott a nyilvános ülésen megjelenni. Ilyen tartalommal döntött a Kúria a Bfv.I.1197/2015/6. számú végzésében is, amikor a védő a nyilvános ülésen arra hivatkozással kérte az eljárási cselekmény elhalasztását, hogy a vádlott előző nap balesetet szenvedett, be van gipszelve, orvosi kezelés alatt áll, ezért nem tudott megjelenni.

A Kúria Büntető Kollégiumának 3/2014. számú határozata nyomán a Kúria újabb döntései, amint a Bfv.1093/2014/8. számú végzése is kifejti, a fontos perjogi kérdésben elmozdulást jelentenek a BK. 1. vélemény 10. pontjában foglaltaktól, melyek a terhelt jelenléte szempontjából a másodfokú nyilvános ülésen is a tárgyalási jelenlétre vonatkozó szabályokat kívánták érvényre juttatni.

Az ítéletábra a Kúria mindhárom tanácsának viszonylag új döntéseit szem előtt tartva ezért nem látta törvényi akadályát a nyilvános ülés megtartásának. A törvényi rendelkezés is egyértelmű, a Be. 362. § (3) bekezdése egyértelműen rendezi az eljárásjogi szituációt. Emellett utalni kell rá, hogy a Be. 362. § (4) bekezdése értelmében a nyilvános ülés elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. Ezért a másodfokú bíróság az indítványt elutasította és a fellebbezéseket elbírálnak, mert a vádlott meghallgatását nem tartotta szükségesnek. A meghallgatás szükségességét kizárólag a másodfokú bíróság döntheti el, s mivel az nem volt indokolt, így nem volt kizáró oka a fellebbezések elbírálásának a vádlott távollétében.

A nyilvános ülésen I. r. vádlott védője elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan az időmúlásra tekintettel a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

II. r. vádlott védője kifejtette, hogy védenek álláspontja szerint a család lehetett az, aki elkövette a család sérelmére a bűncselekményeket, nem pedig a vádlottak. Az, hogy a vádlott ujjlenyomatát megtalálták a sértettek házában, azért volt, mert rendszeresen járt üzleti ügyben hozzájuk. Mindezek alapján elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

III. r. vádlott védője előadta, hogy a vádlott tagadó vallomásával szemben álló vallomások önellentmondóak, és egyéb, az eljárás során feltárt bizonyítékokkal is ellentétesek, mely utóbbiak éppen a vádlott által elmondottakat támasztják alá. Az ujj- és tenyérlenyomatok, valamint a DNS minta bizonyító ereje is kérdésesnek tekinthető. Elsődlegesen az elsőfokú bíróság által megállapítottól eltérő tényállás megállapítását, és ennek alapján védencének felmentését kérte. Másodlagosan - kiemelten az időmúlásra való tekintettel - a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

IV. r. vádlott védője sérelmezte, hogy az első fokon eljáró bíróság nem teljesítette a hatályon kívül helyező végzésben előírtakat. Az ítélet tábla ugyanis előírta, hogy valamennyi tanút ismételtelen ki kell hallgatni. Ennek nem tett eleget a bíróság, mert felolvasta a tanúk vallomásait, és nem hallgatta ki őket, valamint az előírt szembesítések is elmaradtak. Álláspontja szerint emiatt az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmatlan. Ezért védenec tekintetében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

VI. r. vádlott védője szükségesnek tartotta annak meghatározását, hogy mely vádlott és milyen módon vett részt a sértettek bántalmazásában, és személyenként elkülönítve, milyen károkat okoztak. Védenec mellékszerepet tölthetett be az eseménysorban. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban a perrendi szabályok betartásra kerültek és a bíróság alapvetően ügyfelderítési kötelezettségének is eleget tett. Ezért indítványozta, hogy az ítélet tábla mérlegeléssel hozzon döntést. Elsősorban védenecnek felmentését kérte. Másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

VII. r. és VIII. r. vádlottak védője kifejtette, hogy védeneci nem bántalmazták a sértetteket. Ezért felmentésükre tett indítványt. Másodsorban e vádlottak előéletére és az időmúlásra tekintettel a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

Az ügyész perbeszédében az átiratában foglaltakat megváltoztatta a következők szerint. Arra tekintettel, hogy II. r. és III. r. vádlottak a nyilvános ülésen nem jelentek meg, nincs lehetőség meghallgatásukra személyi körülményeiket illetően. Ezért az e tekintetben a tényállás megváltoztatására irányuló indítványát visszavonta.

Álláspontja szerint az első fokon eljáró bíróság a hatályon kívül helyező végzésben előírtaknak mindenben eleget tett. Megalapozott tényállást állapított meg, és a vádlottak bűnösségére vont következtetése is okszerű. IV. r. vádlott esetében indokoltnak tartotta a próbára bocsátás megszüntetésére irányuló rendelkezés mellőzését. Egyebekben az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján, a Be. 349. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában, teljes terjedelemben felülbírált. A felülbírálat során megállapította, hogy a bíróság a bizonyítási eljárást igen nagy alaposággal, részletesen, a perrendi szabályok szerint folytatta le.

Nem észlelt az ítélet tábla a Be. 373. § (1) bekezdés II. pontjában felsorolt olyan (un. abszolút) eljárási szabálysértést, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná, de egyéb, az ítélet megalapozottságát, és az eljárás törvényességét befolyásoló (Be. 375. § (1) bekezdés) eljárási szabálysértés sem valósult meg.

Részben eltért azonban az első fokon eljáró bíróság a perjogi normáktól és a követett gyakorlattól, mely az alábbiakban foglalható össze.

A vádlottakat a tárgyaláson történt kihallgatása során azt megelőzően nyilatkoztatta a bűnösség kérdésében, hogy figyelmeztette őket a Be. 117. § (2) bekezdése szerint a vallomásmegtagadás (hallgatás) jogára.

A vádlott kihallgatására vonatkozó, az eljárási törvényben több helyen szabályozott normák alapján kialakított, és most már állandósult bírói gyakorlat szerint a vádlottat csak azt követően kérdezheti a hatóság a büntetőjogi felelősségről, hogy kioktatta a hallgatás jogára. Az önvádra kötelezés tilalmának elve és a hallgatási jog, mint a védelem jogának az Alaptörvény Szabadság és Felelősség része XXVIII. cikkének (3) bekezdésében is megfogalmazott részei ugyanis garanciális jellegűek, melyek maradéktalan betartására feltétlen törekedni kell. Az eljárási szabályoktól eltérés jelen esetben ugyanakkor a követett ítélkezés szerint csak relatív, mert a vádlottak az érdemi védekezést, a részletes vallomást már a szükséges törvényi figyelmeztetéseket követően terjesztették elő.

Túlnyomórészt eleget tett a Fővárosi Ítéltábla 10.Fkf.199/2014/20. számú hatályon kívül helyezést elrendelő végzésében előírtaknak. Részletesen értékelte a vádlottak védekezését, a bizonyítás anyagává tette a nyomozás során, illetve a megelőző bírósági eljárások alkalmával tett vallomásaikat is. Ezeket egymással is, valamint a tanúk vallomásaival és a szakvéleményekben foglaltakkal, valamint az egyéb bizonyítékokkal ütköztette. Indokolásából jól nyomon követhető, hogy mely tényeket miért fogadott el, és melyeket miért vetett el a tényállás megállapítása során. Rámutatott, hogy egyes vádlottak vallomásaiban olyan feloldhatatlan ellentétek mutatkoznak, melyek erősen megkérdőjelezzik szavahihetőségüket.

IV. r. vádlott védője felrótta a törvényszéknek, hogy nem teljesítette a hatályon kívül helyező végzésben előírtakat. A Fővárosi Ítéltábla ugyanis előírta, hogy valamennyi tanút ismételt ki kell hallgatni, azonban az elsőfokú bíróság nem hallgatta ki őket, hanem felolvasta a tanúk vallomásait és az előírt szembesítések is elmaradtak. Ennek kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy a másodfokú bíróság által a Be. 378. § (1) bekezdése alapján a hatályon kívül helyező végzés indokolásában a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatás azt a célt szolgálja, hogy orientálja a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságot, de az abban írtak semmiképpen nem tekinthetők minden körülmények között kötelezően lefolytatandó bizonyítási cselekményeknek. Amennyiben az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során a bizonyítás menetében úgy látja, hogy egyes, a hatályon kívül helyező határozatban előírt eljárási cselekmények lefolytatása szükségtelen, úgy azoktól eltekinthet, kellő indokolás mellett. Mindezekén túl a Be. 404. §-ának (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tanú kihallgatása helyett a tanúnak a hatályon kívül helyezett határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomásáról készült jegyzőkönyv ismertethető vagy felolvasható. Bár az (5) bekezdés szerint a (4) bekezdés nem alkalmazható, ha az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése azért történt, mert az ítélet megalapozatlanságát a másodfokú bírósági eljárásban nem lehetett kiküszöbölni, a (6) bekezdés szerint ez nem zárja ki annak a tanúvallomásnak az ismertetését vagy felolvasását, amely nem az ítéleti tényállás megalapozatlan részére vonatkozik. Megállapította az ítéltábla, hogy a történeti tényállásnak a bűncselekmények megállapításának alapjául szolgáló részével kapcsolatosan a törvényszék a tanúkat saját megismételt eljárásában kihallgatta, illetőleg megkísérelte kihallgatni.

Arra vonatkozó törvényi előírás pedig nincs, hogy a vádlottak és a tanúk közti ellenmondások feloldását kötelezően szembesítéssel kellene megkísérelni.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve helyes és hiánytalan tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdése értelmében, a másodfokú eljárásban is irányadó volt. A tényállás akkor megalapozott, ha a bíróság a törvényes vád elbírálása során a perrendi szabályok szerint lefolytatott bizonyítási eljárást követően a vád tárgyává tett eseményeket megalapozatlansági hibáktól mentesen rögzíti. Ilyen megalapozatlansági hiba nem tárható fel az ügyben. Az elsőfokú bíróság ugyanis valamennyi lényeges tényre alapos bizonyítást folytatott. A nem vitásan ellentétes

bizonyítási anyag alapján a büntetőjogi felelősség tekintetében lényeges tényeket hiánymentesen, az iratok tartalmának megfelelően rögzítette, s nem vétett hibát akkor sem, amikor a közvetett bizonyítás szabályait szem előtt tartva, egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre vont következtetést.

A vádlottakra terhes tényállást megalapozó bizonyítékok megerősítik egymást, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál logika törvényszerűségeinek.

Az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezések lényegében a bizonyítékok értékelésén keresztül támadják a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elvéből kifolyólag eredményre nem vezethetett (Be. 351-352. §). Kiemeli az ítéletábra, hogy a hatályos perjogi rendszerben ténybírósnak egyértelműen az elsőfokú bíróság minősül. A másodfokú bíróságnak ugyan viszonylag széleskörű revíziós lehetőségei vannak, azonban a tényállás tekintetében a reformáció szűkebb körű. A tényállás módosítására csak megalapozatlanság esetén van lehetőség. Eltérő tényállás megállapítására (a vádlott javára) szintén csak akkor van mód, ha az első fokú ítélet megalapozatlansági hibában szenved. Minden más esetben, tehát ha az okszerűen mérlegelt tényállás megalapozott, a másodfokú bíróság nem mérlegelheti át a bizonyítékokat, és nem változtathat az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényálláson.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott, melynek során az ügy helyes eldöntése szempontjából valamennyi lényeges bizonyítékot megvizsgált, és azokat okszerűen, nagy gondossággal, a logikai szabályai szerint mérlegelte.

A Be. 351.§ (2) bekezdésében részletezett okok, köztük a felderítetlenség kizárólag akkor lenne megállapítható, ha az elsőfokú bíróság a Be. 75. § (1) bekezdés második mondatának rendelkezését megsértve, nem tisztázta volna alaposan a bizonyítás tárgyát. Akkor felderítetlen a tényállás, ha a bizonyítás anyaga nem teljes, mert a bíróság nem szerez be minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas lehet. Ilyen felderítetlenségi ok jelen esetben nem állapítható meg, ám az sem, hogy a megállapított tényállás hiányos vagy ellentétes lenne az iratok tartalmával. Az ítéletábra szerint az sem volt tetten érhető, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok közötti ellentmondásokat esetleg ne észlelte volna, vagy ne kívánta volna feloldani. Kétségtelen, hogy a tényállás alapos, és hiánytalan tisztázatlanságából eredő kötelezettség akár olyan eljárási szabálysértéssel is járhat, hogy a bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtet. Jelen ügyben a másodfokú bíróság ezt a szabálysértést sem észlelte. Az elsőfokú ítélet indokolásából ugyanis kiderül, hogy a megállapított tényállásban rögzített tényeket mely bizonyítékokra alapította. Az elsőfokú bíróság e tevékenysége a logika szabályainak megfelel, a bizonyítékokat közvetlenül észlelő és értékelő tevékenységét meggyőződése szerint végezte, igazodva a Be. 78. § (3) bekezdésében foglaltakhoz.

A vádlottak tagadó vallomását ütköztette tanúk vallomásaival, melyeket alátámasztottak az ujj- és tenyérnyomokról készült szakértői vélemény, a vádlottak előállításáról készült rendőri jelentések, a terheltek ruházataról biztosított vérnyomokról készült DNS szakértői vélemény, valamint a vádlottak által megrongált gépkocsiból és a saját gépkocsijukból lefoglalt eszközök. Mindezek összevetésével meggyőző indokát adta annak, hogy miért nem fogadható el a vádlottak védekezése, és rámutatott a vallomásaikban rejlő feloldhatatlan ellentétekre. Behatóan vizsgálta sértettek sérüléseit, az azok keletkezési mechanizmusára vonatkozóan is készített, előterjesztett orvos szakértői véleményeket.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

A feltárt alanyi és tárgyi tényezők egyenként és kölcsönös összhatásában történő összevetésének eredményeként helytállóan állapította meg, hogy a testi épséget sértő cselekmények nem

életveszélyt okozó testi sértés kísérletének, hanem súlyos testi sértés büntetettének, illetve súlyos testi sértés büntette kísérletének minősülnek. Helyesen következtetett arra, hogy a bántalmazásban tényleg részt nem vevő vádlottak tudata átfogta a tettesi alapcselekmények lényegét, fizikai jelenlétükkel, számbeli erőfölényükkel a támadás megvalósításához pszichikailag segítséget nyújtottak függetlenül attól, hogy ténylegesen a ház mely részén valósult meg a két sértett bántalmazása. Azt is okszerűen állapította meg, hogy a vádlottak egységes akarat elhatározással, egymás szándékát erősítve hajtották végre a rongálási cselekményeket mind a házban, mind pedig az utcán, gépkocsija tekintetében, továbbá a magánlaksértési cselekményt is. II. r. és III. r. vádlottak esetében a I. r. vádlott vonatkozásában megvalósított kiskorú veszélyeztetésének büntette kapcsán is helyes jogi indokolást adott.

Helyes érvek alapján állapította meg, hogy fk. I. r., II. r. és III. r. vádlottak esetében a Btk., míg a többi vádlott tekintetében az 1978. évi IV. törvény alkalmazása eredményez kedvezőbb elbírálást.

Amint azt az elsőfokú bíróság iratszerűen rögzítette, IV. r. vádlottat a Váci Járásbíróság 2.B.397/2012/9. számú ítéletével, amely a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.361/2013/7. számú határozata folytán 2013. október 31. napján emelkedett jogerőre, tartás elmulasztásának vétsége miatt 3 év időtartamra próbára bocsátotta.

A IV. r. vádlott esetében alkalmazott, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 73. §-ának (2) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a próbára bocsátást meg kell szüntetni és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátottat a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítélik. A jelen ügyben elbírált cselekményeket IV. r. vádlott a jelzett próbára bocsátás próbaideje előtt követte el. Az elsőfokú bíróság 2016. szeptember 27. napján kelt ítéletében törvényesen szüntette meg a próbára bocsátást és szabott ki büntetést az ez alapjául szolgáltat bűncselekmény miatt is. Időközben azonban, 2016. október 31. napján, a próbára bocsátás lejárt, így a törvény értelmében a másodfokú elbírálás idején már nem szüntethető meg a próbára bocsátás, és nem lehet az annak alapjául szolgáltat bűncselekmény miatt büntetést kiszabni, mivel a vádlott büntethetősége megszűnt.

Ezért az ítéletábra a próbára bocsátás megszüntetéséről szóló rendelkezést mellőzte, és a vádlottal szemben kiszabott büntetést a jelen ügyben elbírált bűncselekmények miatt tekintette halmazati büntetésként kiszabottnak.

Az első fokon eljáró bíróság helyesen feltárta az irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket, és azokat, összevetve a büntetéskiszabás egyéb elveivel, a súlyuknak megfelelően értékelte. A büntetést a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez is.

Az 2/2017. (II. 10.) AB határozata alkotmányos követelményként fogalmazta meg az eljárás elhúzódása esetén e tény enyhítő körülményként történő értékelését. Az eljárás elhúzódását az időmúlás, mint enyhítő körülmény mellett is figyelembe kell venni a büntetés kiszabása során.

A Btk. rendelkezései alapján a büntetőbíróságok következetes gyakorlata szerint az elhúzódó büntetőeljárások vonatkozásában enyhítő körülménynek számít a büntetéskiszabás során az időmúlás. Ennek az enyhítő körülménynek az értékelése a büntetés mértékének csökkentését eredményezi, ha a terhelt indokolatlanul hosszú ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt. A terhelt így már az eljárás során jogorvoslatban részesülhet az eljárás elhúzódása miatt.

Az Alkotmánybíróság határozatából az következik, hogy a bíróság az eljárás elhúzódására tekintettel a terheltet a büntetés kiszabása során „kedvezményben részesítheti” kompenzációsul az eljárás tisztességességének csorbulása miatt. A bíróság így tényszerűen megállapítja az eljárás elhúzódását valamennyi vádlott vonatkozásában.

Az eljárás elhúzódásának tényszerű megállapítása és enyhítő körülményként figyelembe vétele nem azonos a törvényszék által értékelt időmúlással, mint enyhítő körülménnyel.

Az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság mind az időmúlást, mind az eljárás elhúzódását messzemenőig kompenzálta azzal, hogy fk. I. r., II. r. és III. r. vádlottakkal szemben a közel 10 éve elkövetett bűncselekmények miatt felfüggesztett szabadságvesztést, a többi fellebbezéssel érintett vádlott esetében pedig az enyhítő szakasz alkalmazásával pénzbüntetést, illetőleg büntetés helyett intézkedést alkalmazott.

A lefoglalt dolgokra vonatkozó rendelkezések törvényesek.

Az elsőfokú határozat a bűnügyi költség tekintetében érdemi korrekcióra szorult. Ennek oka a hatályos Be. 403. § (5) bekezdésében írt szabályozás helytelen értelmezésére vezethető vissza. Az idézett jogszabályhely szerint a vádlott nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni. Ezzel szemben a törvényszék a bűnügyi költségből a vádlottakat egyetemlegesen kötelezte a nyomozás során felmerült bűnügyi költség, valamint a megismételt eljárás során keletkezett költség megfizetésére, valamint külön-külön a megismételt eljárás során védelmükkel kapcsolatban felmerült költség viselésére. A korábbi hatályon kívül helyezéssel érintett és ezt megelőző városi bírósági eljárás során felmerült bűnügyi költségek tekintetében pedig akként rendelkezett, hogy azokat az állam viseli. Az idézett normaszöveg helyes értelmezése alapján azonban a vádlottak az alapeljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére kötelesek, és nem terhelhetők a hatályon kívül helyezés következtében lefolytatott első- és másodfokú eljárásban keletkezett költségekkel.

Ezért az ítélőtábla a törvényszék határozatának bűnügyi költségre vonatkozó részét ezen elveknek megfelelően megváltoztatta. A megismételt eljárásban keletkezett költség a Be. 403. § (5) bekezdése alapján alkalmazandó 339.§ (1) bekezdésében írtak szerint az állam terhén marad.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

A jelen másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 403. § (5) bekezdése alapján az állam viseli.

, 2017. május 10.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér sk. előadó bíró, Dr. Háger Tamás sk. bíró

Záradék: A Balassagyarmati Törvényszék 7.Fk.31/2015/110.sz. ítélete a fellebbezéssel érintett fk. I. r., II. r., III. r., IV. r., VI. r., VII. r. és VIII. r. vádlottak vonatkozásában a másodfokú határozatban írt változtatással jogerős és a felfüggesztett szabadságvesztés büntetések kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2017. május 10.

Dr. Elek Balázs sk.
tanácselnök

A kiadmány hitelül
tisztviselő